

Gjalleberd (Gem. Heerenveen). §. 10

1. a^rz da k^op^m-of hⁱn^r.-s^r w^r: f^og^als^r s^r b^rnt^r
(1en2)-of b^r.z^r(3) ba^rg^r
2. m^u frindin ges da blum: v^a:t^r||hei ga^f: hⁱgg^r
3. si spin^r. leg^rvo^r ad^rx a^rlinax n^rma^r mit
mosin: (1)-of m^rsin(2)(3)
4. um^a sp^rt^r-of um(2) ke^rrn^r r^su^r.^r var^r
5. op^rda^r t^rskip^r kre^rg^rka skimelaga b^rols- of
bro^r.et(3)||r^rg^r bro^r.et(2)-of r^rg^rbro^r.et(3)-roggebrood
6. da timarmar^r het^r splintar^r in afijer
7. da skipar^r slktam um^a munt- of le^rp^m
8. inda^r fabrik^r i^rntks ta sin
9. kom hi^r a^rint- of joy- a^rndaz br^ra^r.naju
10. tim^r (bimen) ge^r:f^r.s fi^r.a bi^r.a ||r^r:m^rs||
menjel^r
11. br^rij^r o^rstwe. kilo - of fi^r.punt- has^r
12. se heb^r mets^r. fi^r.b^rm(1en2)-of fyb^rm(3)-
dr^rmenjelsvin v^rpadronk^r. of v^rasph^r.pm
13. hei vrou mi met^r knepal(1)-of knapal(2en3)-
of stock- sl^r.an
14. ik he sin^r kneis sin
15. a^rn sandar^r klo^rx^r, v^ren^rnit^rfp^r.lo me^r
z^rdo^r.an
16. ik bim blida dark nit met h^rfan(1)-of
han(2) g^r.an b^rn
17. ik het nits d^r.an h^ror
18. vi het^r dat^r na d^r.an - di der ar^rkvmt
19. spin- spinaverp- of binnenshuis spira^rx-
of spinverp^r||r^r.g^rbolken^r-of ragbol^r(3)||
20. pet^r (met klep).- m^rss(onder klep).- i^rkmass-
kluts. ka^rotin- svartamissa- t^rpmassa- et
o^rrixx- fludermassa- mykepin- ba^rg^r-
b^rnsut- grps- weland - da m^r.ad^r.s/ de
maden)- of da de^r.lan- t^rrintin(1; niet
bekend aang^ren3) - p^rdestu^r.sl- he^rga- of
he^rga- k^rkat- flindar- of veroud. my ke^rpel
21. di k^rzrl di broxte hei^r ve^ralt ar^rnt fext^r
22. i kri^rg^r a^rstr^rxin kra^r.sl^r farm(8):
23. ey^rlar^r.nt l^rart hei^r eva^rto^rld^r skip^r slo^r.pm
24. hei^r het^r syke^r.dr om bit far^r: hunta hant
25. ge^r:fmei twe^r: bre^rda sti^r:n :// bre^r.der- dr
bre^rtsall
26. da^rt standbe^r:lt sti^rrt nit me^r.dr
27. dimon het^r le^r: v^rm a^rempr^rs
28. da dy^r: v^rl i^rknit inahe: mol ble: b^rm(1)-
ble: v^rm(3)
29. da skulkinder(1)-of skulokinder- hemet
me: sta n^r.^rda se: west
30. ikanit e^r.sola kum^r da^rndark^r.a bin
31. da barg^r? l^rst^r.- of mag^r. gr^rx: X lim^r.
intdrin^r?
32. hei^r kar^r nit no^r.^r si var^r.- hei^r pun
inake:l
33. set^rz^r a^rstok indi besam
34. ne: ar^rke: gal^r. v^rot(1)-of v^ruvt(2en3)- nit
me^rrs do^r.an
35. E: j^r - k^rte altwe: hei^r ar^rnu ar^r: pm
36. di pe^r:r^r i^rknit r^rpo^r da^rpt^r b^rnsX v^rit
37. si b^rin^r.^retla^rnt(1)-of si b^rin^r.ata^r.^rntul(3)
38. si het^r m^r e^rast a^rh^rlp^r um s^rin - of at- xelt
v^rpts m^r: k^r? - of krieg?
39. hei^r sar^rt no^r.^rit fe^r:r^r bre^r:
40. si ikds hel^ro farne melk kvit
41. da m^a mnt fo^r.as^r vyf(1)-of frou(2)-v^rko:m:
42. int sne:^r me^r.^r (De Sneekerbeer) swem:
ixgaf^r.elak
43. hei^r het^r b^rlt(2) p^r.^rts v^rmlar^r so stark^r is
44. v^rel^r mut^r da hel^ro farne heb^r m^r E^rjim da
a^rndara hel^r
45. v^rel^r mei e^r.b^rm^r h^rlp^r.- of ha^rlp^r.- v^rmdat
bed^r v^rptatil^r
46. o^r.^rz^r timarmar^r iso fet ar^r n^r sl^rka- of
a^rkmvdr
47. se heb^r avet v^rit^r fe^r:r^r sprin^r: kon
48. da tymar^r sar^rda bo^rm ent^r

49. vij trol:m e.əstən dixtədu:n
 50. da klo:ka di bɔ:gntəlyd:n f.ər da pre:k
 51. sprei- kikadri:l- of kikar:t- vormen voor spreiden niet bekend.
 52. difrou hetet h.ər ɔuknyp m. ɛ.ət:n
 53. s̄inhēit hetem sezj:c.ərlay n.ər shula
 g.ə l.ət:n
 54. ik he(b)tem zfers.əd:n umso læ:tənɔx
 bei træ:ter la:rystəgo:n
 55. myskl.ərəga hoklyx-of ouder pijnk,?
 s̄i:va hi.ər nitme.ər // fe.əl e. faske:n:
(vaal en verschoten)!!
 56. stin: pot & binkis ave.ət // h.ər l.ər pot &
blauw op grijs!!
 57. da o:v m(1)- of o:b m(3) // ha:xəll// ha.ərt//
atskostingart - de haardstede!!
 58. im.e.ərt istnɔx ts ko:lt umtə kar:tən
 59. di ke.əsø gef an helder lojt nuu
 60. hei truk atpe.ərt a:n start
 61. frugr kwa:m: j:m hi.ər a:l'tit (en) -
 of altit? (3)- met a mark
 62. do.mani se: i dætjot fulma:kt is
 63. i sa:g? mi vel ma:r i se:d:n niks
 64. da swelvəs ho:m: brn: kst akve:r
 65. s̄øjo fa:ndæ:ga nits darm:
 66. mar:ja ukxæ:x he:sø // ik l.əst - ik
 margat nit!!
 67. si:mo.tor istok?
 68. at het & varma dang avrest entik, sa:xta-
 of mo:zjə- ɔ:bmt
 69. dæt jonyxen dæt l.əpt up blo:sta bi:n:
 70. da sit:n bar:st- of skø:r- indi kams
 71. ik vol vel dæt bøst mei ombrif broxtra
 72. ik he pin ant har:t
 73. su:kə dwæ:ks bo:m:s kar:gnit met umago:n
 74. ne:t kufi drijk? dū, va pe.ət f.ər:da
 ne:jo har:t
 75. ik b̄e vant ko:tsøxar:l fā fām:s:g? af
 76. da sp:nə farma ko:nən hetuk ssolda:ta vest
 77. ve:ti hiruk an væ:g? mæ:ka:tə vo:n:
 78. di ro.ək:n heb m: langa stikals
 79. ik slo:f ɔr xi:- of gi-vo:ət far:n
 80. at hint var:kar:l do:ət f.ər:dæt ə dø:p:t
 vvd:n kon
 81. sin o:ər m: lo:p m: en sin o:g? tzo.əx:
 82. har mæ:χin izmet? 'ma:ntin n.ə tbus
 g.ən umbrumals ta sy:k?
 83. da mistn tre: yta ledara
 84. hei set en ke:l op fan fam'bejma:
 85. at var:k da m̄skon (1)- of m̄ sk? (1)-
 a. əndar nitodu:n ar: umgelt
 86. da munt ishø:r drø:ga fans doest
 87. di dik l.ər p mst:n buxt(2) - at ik:n enda
 ums d.ə la:ys
 88. ik hen truma mitnø:m f.ər:da kleins
 jong
 89. da buk iszmo:ət in snb:a:la koste
 90. si:far sin- of litin- var:z nit lang mat
 velmo:di
 91. intskait istnɔx æt besta
 92. ð skater mat xut m̄ k? køn:
 93. si:jø:e: b:m ar:min hu:dt uk fin: køn:
 94. ik ve:t nit v.ə.ə kam sy:k? mat
 95. synko:ldə helder iz:t besta f.ə.ət b.ə.ət
 96. ik mus ssabu:ət drijk? umarnts
 stark?
 97. ik sar:l e.əst skæil int bytys hæ:l:n
 98. mim brøf.ər va:z mfp:
 99. da melkfenter het:n gro:ətə stre:k- of
 ð lang endr
 100. di super i:z dana ə su:r- sty:ramda mit
 vdrums
 101. vec ssø: di pøt(2) in:y:z folgo: in køn:
 102. da far:lt niks op m: ta seg:

103. hei kumt no:dit smonyts læ:tr
 104. In ita: li: bimberg? dit fy: r spae:n? /
 spae:jon = brok? (braken) - kveil? se:var?/
kuyten - spae:n = spuwen //
 105. dørfi do:dr opta druk? // andruk? aandruwen 107. da melk spae:t da ku yteyders-of ytat ja:r
 106. im bolxvart (Bolsward) hebm za: stuk
 yta bruga ff.orn
 107. i mut? asko:m vmo. za:fotz of o:s folken-
 ta sin
 108. hei isfa: 'lyward' (Leeuwarden) ko:m mit?
 groepu:ya mitxelt
 109. di dø:re is famle: kenhult amf:ll?
 110. antrouda fru: mat neij? kfn:
 111. ik hebbe hir grøs asst mar tva:s gij
 gu:at ss.øt
 112. da brouwe: sex stixnx te dy: r vmta brouwe:
 113. barka - ik bark - i. bark? (Jijen: 26) - hei
 barkt - barkt hei - barkta - vei bark? - ik
 barkta - i. bark? (Jijen: 26) - hei barkta -
 vei bark? - vei heb mba:k
 114. bi:d? - ik bit - i. bid? (Jijen 26) - hei bit -
 vei bid? - bid? vei - ik bø:t - ik heb
 bø:i:d? - bø:d? si:uk
 115. tix? kleeno mar tix? gu:jon i:na
 116. i. kfn: hi: eijer krig? vpa mark
 117. hei hetædækt hei sul vmei de:nykan
 118. da mæ:xt sei dat hei gølik ha:do
 119. dat va:r? fyf pri:z?
 120. onder di ekollo:m leitst fol ekols
 121. at vx:ter ist eg? at ko:konan = at ro:st -
 at ko:kt a:t
 122. at hoei i:nd grø:n - tix? mar kreka met
 123. mar june: za: vutamf: kan mitan ei: of
- mitat ge:la far nate ei // da do: i:for //
124. dat bo:mpin sarldo:dr nit best gruejor kfn:
 125. domani het gujz vin
 126. o:s o:lds hys i:z afbra:nt
 127. da melk spae:t da ku yteyders-of ytat ja:r
 128. da koste lptakloka // enkrys - krys? // hei
 het alyt - of alat = heeft geluid //
 129. da arms far nade kro:jz bu:gg? dd.øt
 onder etxerixt
 130. da beids dysses kwa:m: byt? do:zra - of
 na: byt?
 131. so heb m: am bont emblau 2slp.g?
 132. da sjp: i:varp dana // flataaga melk!
 133. da leitn park snei
 134. at ik a:larja le:an darkju sin he // at
 ik a:lder i:vixst mo:si ve:r
 135. fra:nkær (Franeker) vxt - of vuot - nou
 a:t hei:ldar l me:js start
 136. du:an - ik duat - i. duant (voor Jijen 26) - hei
 dø:tst - vei du:anat - jim du:anat - si du:anat -
 ik de:jøt - i:de:d?at - of de:jøt - hei de:jøt -
 vei de:d?at - si de:d?at - de:jøktart -
 de:jøtmar - de:d? si:atmar
 137. dø:p?m - dø:pjark - dø:pfont - da soldat?
 138. dø:sc? - hei do:t - hei do:t - hei het adost
 139. bin: - ik bin - i. bin: (Jijen 26) - hei bint -
 vei bin: - jim bin: - si bin: - bent hei -
 of binde - ik bøn - ik heb abøn:
 140. Locale landmaten: ð pondam?et =
 3674are - ð lander = 1ha. - ð mark = 300ru - ð ru = 16m²
 141. Locale waternamen: da rin fo:et De Rijng -
 vaart! - da ho:ft?et (De Hoofdvaart) - da moeks
 (De IJmuiden) - da bin: fo:et (De Binnenvaart).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is t'sja-bst

De inwoners heten: 't sjalbstas

Een bijnaam is niet bekend.

aantal inwoners op 1 jan. 1950 : 780

Caalcoestand. De voornaamste huurten zijn: dso. lds vek (De oude weg naar Gersloot) - ds kat: bolstro: h (off. ben.: Mobilisatieweg) - bin: dijk - byt'ndijk - ds (Albert) molz'menij (mols menninge) - ds spit son dijk (Spitsendijk) - ds bcs (Weg naar Veenhuis).

Het dialect van de dorpen Tjalleberd en Luijndelerd (Fries: t'sjolbat - lyndbat) ligt meer op het Stellingwerfs dan op het Fries. Het wordt, ook in Lyndbat door de Lyndbaters benoemd met de term 't'sja-bstas

In Tjalleberd spreken slechts enkele gezinnen Nederl.; wel 90% van de bevolking spreekt Fries; nog maar 10% houdt zich aan het Tjallerters. Vaak spreken ouders nog onderling Tjallerters, maar tegen hun kinderen Fries. De taal van het schoolplein is Fries. Een Friese preek is een zeldzaamheid.

De bevolking is werkzaam in de veeteelt. Wel eens 110 arbeiders verdienen hun brood in de industrie te Heerenveen, bij de wegenbouw of in Gorredijk en Oudekerk. Naar hier komen slechts enkelen, nog geen vijf. Marktplaatsen: Leeuwarden en Wolvega (via rechthandelaren). Winkelplaatsen: Heerenveen, Leeuwarden, Gorredijk

Zegslieden: 1. Geert Everts Wind; 60j.; hier geb.; zonder beroep; heeft steeds hier gewoond (m.u.v. studiejaren); v. en M. beide van hier; spreekt meest dial., beheerst ook het Nederl.; en spreekt het Fries tamelijk vlot

2. Geertje Everts Wind; 57j.; hier geb.; huisvrouw; heeft steeds hier gewoond; v. en M. van hier; spreekt meest dial., beheerst ook het Fries en het Nederl.

3. Evert Jacobus Wuite; 34j.; te Luijndelerd geboren (op de grens van d.c. en Tjalleberd); veehouder; heeft steeds hier gewoond (m.u.v. studiejaren); v. van Luijndelerd, M. van hier; spreekt Nederl. (huiselijke begangstaal) of dialect. Beheerst ook het Fries

Opm.: V^e 3 kon de opname slechts bijwonen tot zijn 63. I. wordt aangesproken als ge.otsja, maar was genoemd naar 'ge.âbi moei' (tante Geertien).